

สารบัญ

บทสรุป

i

I. AN OVERVIEW

BY CHANTANA BANPASIRICHOTE

1

1. INTRODUCTION

1

2. PERCEPTIONS ON CHILD LABOUR

2

2.1. 1970s Employment Promotion

2

2.2. Disadvantaged Child Labour, 1980s

3

2.3. Social Exclusion and Child's Rights

5

2.4 . Analytical Observations

6

3. SITUATION AND TREND OF CHILDREN IN THE LABOUR MARKET

9

3.1. Children in the labour force

9

3.2. Working Children

11

3.3. Distribution of Working Children

12

3.4. Characteristics and Attitudes of Child Workers

14

3.5. Trends

16

4. PROBLEMS AND COMPLEXITY OF CHILD LABOUR

18

4.1. Work Conditions and Exploitation

18

4.2. Difficulties

21

4.3. Complexity	24
5. POLICIES AND ACTIONS ON CHILD LABOUR	25
5.1. An Overview of Responses	25
5.2. Legal protection	28
5.3. Policies and Plans	32
5.3. Recent Development of Actions	38
5.5. Analytical Observations on Policy and Action Development	43
6. A DIRECTION FOR POLICY IMPROVEMENT	47
6.1. A Recommendation for Further Studies	48
6.2. The Consultative Meeting : Issues on Child Labour	49
7. REFERENCES	51
8. TABLE APPENDIX	55
II. รายงานเด็กจากแง่มุมด้านการศึกษา โดย สีลาภรณ์ นาคทรพร	70
1. บทนำ	70
2. สภาพการจัดการศึกษาที่บ่งชี้ถึงปัญหา	71
3. เด็ก : ดอกไม้ที่หายไป	73
4. ปัญหาแรงงานเด็ก : ปัญหาที่ยิ่งกว่าปัญหาของเด็ก	76
5. การดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	79
5.1. การขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปีเป็น 9 ปี	80
5.1.1 นโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน	80
5.1.2 การดำเนินงานขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน	81

5.2. การฝึกอาชีพเพื่อเพิ่มทางเลือกแก่เด็ก	83
5.2.1 กรมอาชีวศึกษา	84
5.2.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียน	87
6. บรรณานุกรม	92
III กฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในปัจจุบัน โดย สุดาศิริ วดวงค์	94
1. บทนำ	94
2. กฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็ก	95
2.1 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ.2515	95
2.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	102
2.3 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518	102
2.4 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522	102
2.5 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523	103
2.6 พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528	103
2.7 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533	103
2.8 ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง การคุ้มครองแรงงานในกิจการประมงฯ	103
2.10 พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537	105
3. องค์การของรัฐที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้และคุ้มครองแรงงานเด็ก	106
3.1 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	106
3.2 ศาลแรงงาน	110
4.1 ฝ่ายลูกจ้าง	111
4.2 ฝ่ายนายจ้าง	112
4.3 ฝ่ายรัฐ	113
5. สรุปและเสนอแนะ	114

5.1	การกำหนดนโยบายในการใช้แรงงานเด็ก	115
5.2	กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก	115
5.3	องค์กรที่รับผิดชอบในเรื่องแรงงานเด็ก	116
5.4	ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย	117
5.5	ข้อเสนอแนะ	118
6.	บรรณานุกรม	119
IV: การดำเนินงานแก้ปัญหาแรงงานเด็ก โดย เข็มพร วิรุณราพันธ์		
1.	พัฒนาการในการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	121
1.1.	ช่วงที่ 1 (ปี พ.ศ. 2522-2526)	121
1.2.	ช่วงที่ 2 (ปี พ.ศ. 2527-2533)	124
2.	ทบทวนนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	125
3.	โครงการ กิจกรรมด้านแรงงานเด็กและผลการดำเนินงาน	131
3.1.	ลักษณะของโครงการด้านแรงงานเด็ก	131
4.	สรุปภาพรวมของการดำเนินงาน	139
4.1.	กลุ่มเป้าหมายเด็กที่เป็นกลุ่มเสี่ยงในชนบท	139
4.2.	กลุ่มเด็กซึ่งจำเป็นต้องหลุดลาดแรงงาน	140
4.3.	แรงงานเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ (ที่ถูกบังคับ กักขัง ทารุณ)	140
4.4.	แรงงานเด็กที่อยู่ในสภาพการจ้างงานที่ผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และแรงงานเด็กทั่วไป	141
4.5.	แรงงานเด็กซึ่งอยู่นอกเหนือการคุ้มครองของกฎหมาย	141
5.	เครือข่ายการทำงาน	142
5.1	กลไกระดับชาติระหว่างหน่วยงานรัฐ-เอกชน: คณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็ก	142
5.1.1.	ความเป็นมาคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็ก	142

5.1.2. ข้อจำกัด/ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน	143
5.2. กลไกการประสานงานขององค์กรพัฒนาเอกชน	144
5.2.1. กลไกการประสานงานของหน่วยงานเอกชนในเรื่องแรงงานเด็ก	144
5.2.2. การประสานงานและเครือข่ายระดับชาติขององค์กรพัฒนาเอกชน	145

V. ภาคผนวก **161**

บรรณานุกรมแรงงานเด็ก	161
กรณีศึกษาแรงงานเด็กที่ประสบปัญหา	181
แรงงานเด็กจากหนังสือพิมพ์รายวัน	188
การสำรวจเกี่ยวกับแหล่งที่ปรากฏว่าอาจมีการใช้แรงงานเด็ก	210